

Rapunzel

Tema: Märchen

Fag: Tysk

Målgruppe: 5.-7. kl

ARD, 2013, 5 min.

Faustnr.: TV0000026386

Alle billeder er hentet fra tv-udsendelsen

At arbejde med eventyr i tyskundervisningen er en oplagt mulighed for fhv. tidligt i tyskforløbet at inddrage læremidler med meget sprog. Elevernes forhåndskendskab til genren og også gerne til de mange forskellige eventyr muliggør arbejdet med såvel film som tekst, uden at eleverne behøver at føle sig helt hægtet af sprogligt.

Denne vejledning bygger på elevernes forhåndskendskab til eventyret "Rapunzel" af Brødrene Grimm. Udsendelsen kan bruges på alle klassetrin fra, men det kræver en tilpasning af didaktiseringen og valg af opgaver i forhold til de læringsmål, læreren ønsker at bringe i spil. I denne vejledning indgår opgaver til elever på 5.-7. klassetrin, altså tyskundervisningens første fase.

Vejledningens indhold har en varighed af ca. 4-6 lektioner afhængigt af valg af opgaver/aktiviteter.

Faglig relevans/kompetenceområder

Der arbejdes med såvel receptive færdigheder i form af lytning og forståelse samt produktive færdigheder i form af f.eks. produktion af korte sætninger. Der er endvidere fokus på ordforrådstilegnelse i forhold til substantiver fra udsendelsen.

At eventyret er skrevet af Brødrene Grimm muliggør også, at man kan inddrage kompetenceområdet om kultur og samfund og arbejde med elevernes forståelse af Brødrene Grimms betydning i den tyske kultur.

I forløbet arbejdes der især med flg. færdigheds- og vidensmål fra Forenklede Fælles Mål:

Mundtlig kommunikation – Lytning:

Eleven kan forstå hovedindholdet af talt tysk om nære emner

Eleven har viden om at lytte efter hovedindhold.

Mundtlig kommunikation – samtale:

Eleven kan stille og besvare enkle spørgsmål om nære emner

Mundtlig kommunikation – Præsentation:

Eleven kan præsentere nære emner

Eleven har viden om brug af ord og udtryk om nære emner

Mundtlig kommunikation – Sprogligt fokus:

Eleven kan formulere enkle sætninger

Eleven har viden om den enkle sætnings opbygning

Skriftlig kommunikation – Skrivning:

Eleven kan skrive enkle ord og udtryk

Skriftlig kommunikation – Sprogligt fokus:

Eleven kan skrive enkle udtryk klart og forståeligt

Omsat til læringsmål:

Eleverne kan forstå, hvad det handler om, når de ser film

Eleverne kan oversætte og bruge de mest centrale ord fra filmen

Eleverne kan skrive enkle, korte sætninger om billeder fra filmen

Eleverne kan besvare enkle spørgsmål via omformulering af spørgsmål

Eleverne kan præsentere filmen ved hjælp af enkle, forberedte (skrevne) sætninger

Kriterier for målopfyldelse/tegn på læring

- som læreren og eleverne kan bruge i evalueringen af elevernes læring

Du har nået målene, når:

Du kan genfortælle, hvad filmen handler om på dansk

Du kan genkende filmens handling ud fra billeder og sætte dem i rækkefølge

Du ved, hvad de vigtigste navneord fra filmen hedder på tysk (prins, heks m.m.)

Du kan genkende navneordene på skrift og kan stave dem.

Du kan bruge navneordene til at lave din egen "WortSuche" (stavning)

Du kan besvare enkle spørgsmål om filmen ved at omformulere spørgsmålene

Du kan formulere enkle sætninger på skrift til billeder fra filmen

Du kan fortælle ved hjælp af billeder og forberedte sætninger, hvad filmen handler om.

Ideer til undervisningen

Vor dem Sehen:

Før udsendelsen ses er det oplagt at tale om, hvad eleverne kender til eventyret om Rapunzel. Der er mange udgaver af eventyret, og senest har Disney lavet deres udgave med animationsfilmen "To på Flugt". Hvilke forskelle og ligheder er der på de udgaver, de kender? Snakken kan være vigtigt for at sikre, at alle har et forhåndskendskab til historien.

Brainstorm – ordforråd:

Hvilke ord forventer eleverne at møde i historien? Mand, heks, barn, prins, tårn...? Lav en brainstorm med eleverne på, hvilke substantiver de forventer at møde – hjælp hinanden med at oversætte ordene til tysk.

Skriv brainstormen på tavlen/boardet, så ordene er synlige for eleverne. Gennemgå deres udtale og betydning et par gange.

Liste over de fleste substantiver fra udsendelsen:

Ehepaar	Kind	Hexe	Fenster	Obst	Garten	Mann
Abend	Mauer	Nacht	Essen	Mädchen	Wald	Tür
Treppe	Zopf	Gefängnis	Prinz	Haar	Schere	Augen
Fluch	Freude	Dornenbeet	Liebeskummer			

Während des Sehens:

Wort-Bingo:

Brug ordene, som eleverne har gættet på, til at lave et bingospil: Hver elev vælger 8 substantiver, som de vil have skal udgøre deres bingoplade. Ordene skrives på et papir eller på otte små lapper. Når udsendelsen ses, må eleverne strege et ord/vende en lap, hvis de hører ordet. Den, der først kan råbe: "Wort-Bingo" har vundet.

Følg aktiviteten op med at liste de substantiver, som optrådte i udsendelsen, og tilføj gerne nye ord, som eleverne også lagde mærke til, så I får samlet centrale substantiver, evt. også verber/adjektiver, fra filmen.

Alternativ: Læreren skriver ordene fra listen ovenfor samt deres betydning på tavlen og fortæller eleverne, at disse ord optræder i udsendelsen. Mens udsendelsen ses skal eleverne markere på en aftalt måde, hver gang de hører et af ordene – f.eks. ved at række en hånd i vejret.

Begge aktiviteter skærper elevernes lytning og forståelse for brugen af de præsenterede ord.

Laufdiktat:

Brug substantiverne til at lave en Laufdiktat med eleverne. Eleverne arbejder to og to. Den ene starter som skriver, den anden som løber. Læreren placerer sig uden for lokalet og har et papir med 10-15 af substantiverne klar. Eleverne skal skiftes i parrene til at "hente" et ord (læse det og memorisere), løbe tilbage til makkeren, stave det på tysk for ham/hende, som så skal skrive ordet ned. For hvert ord byttes roller.

Aktiviteten kan køre på tid eller gælde om først at hente f.eks. ti ord.

Ludo-Spiel:

(Bilag 1)

Lad eleverne træne substantivernes betydning vha. ludospillet på bilag 1. Eleverne kan spille i grupper på max. fire personer. Hver gang de lander på et felt med et ord, skal ordet oversættes. Man kan også bruge pladen til at træne navneordenes køn, så eleverne har til opgave at benævne ordene på felterne med køn, hvis man ønsker dette fokus. Øvrige regler aftales i grupperne, men der henvises til gængse ludoregler.

Wortsuche:

(Bilag 2 – Løsning bilag 3)

Lad eleverne arbejde med bilag 2, hvor de skal finde nogle af substantiverne fra udsendelsen. Her gælder det om at genkende ordene på skrift.

Lad bagefter eleverne selv lave en "Wortsuche" til hinanden. Brug websitet: www.suchsel.de.vu - Her kan de igen bruge substantiverne fra udsendelsen. Opgaven kan evt. laves som lektie, så opgaven ikke tager tid fra undervisningen.

Film:

Se filmen igen, så eleverne ser den uden fokus på andet end lytning, forståelse og oplevelsen.

Nach dem Sehen:**Fragen zum Film:**

Stil eleverne følgende enkle spørgsmål om filmen. Lad dem evt. se spørgsmålene på skrift først, giv dem nogle minutter til at forberede svar, eller stil spørgsmålene spontant i klassen. For at optimere antallet af aktive elever, er det en god ide at lade dem besvare spørgsmålene to og to først, så flere får øvet formuleringer. Man kan evt. også anvende en CL struktur til spørgsmålene, f.eks. Quiz og Byt (lav små kort med spørgsmålene), Dobbeltcirkler eller andre.

1. Wie heißt der Film?
2. Warum ist die Mutter so dick?
3. Was stiehlt der Vater?
4. Wer kommt das dritte Mal, als der Vater Gemüse stiehlt?
5. Was will die Hexe von dem Vater und der Mutter haben?
6. Wo sperrt die Hexe Rapunzel ein?
7. Was sagt die Hexe, wenn sie Rapunzel im Turm besuchen will?
8. Wer kommt eines Tages vorbei?
9. Lieben oder hassen Rapunzel und der Prinz einander?
10. Warum stößt die Hexe einen Fluch gegen den Prinz aus?
11. Wo finden Rapunzel und der Prinz einander?
12. Der Prinz heiratet die Hexe – stimmt das, oder?

Die richtige Reihenfolge:

(Bilag 4-5)

Eleverne skal sætte billederne på bilag 4-5 i rigtig rækkefølge. Lad eleverne arbejde i par, giv hvert par et bilag og bed dem klippe billederne ud. Eleverne skal nu lægge billederne i rigtig rækkefølge samt lave en enkel sætning til hvert billede. Mind dem om, at sætningerne skal være korte.

Til dette arbejde har eleverne brug for hjælp til f.eks. verber. Hertil bruges ordbog eller lav en ordbank på tavlen, hvor eleverne går op og skriver, hvilke ord/udtryk de har brug for, efterhånden som de arbejder sig frem – læreren skriver oversættelserne på tavlen, så de bliver synlige og til brug for alle.

Die Filmhandlung:

Hvert par skal nu hjælpes ad med at genfortælle filmen vha. de sætninger, de har lavet til billederne.

Øvrige forslag til aktiviteter:

- Lav qr koder på www.mobisticks.dk – Skriv små tekster til oplæsning eller stil små opgaver til eleverne via qr koderne. Lad dem evt. indgå i et stjerneløb.
- Find et billede/plakat med masser af eventyrfigurer – lav CL aktiviteten Ping pong par/ping pong pen.
- Arbejd videre med substantiverne – lad eleverne lave deres egen ordbank med illustrationer til hvert ord.

Evaluation:

(bilag 6)

Ud fra målopfyldelseskriterierne skal eleverne vurdere sig selv ud fra, hvor langt de er kommet i deres læring. Evalueringen kan laves til sidst, men kan også inddrages løbende efter de opgaver, der passer til de enkelte kriterier. Elevernes selvsvurdering afleveres til læreren, som også har lavet/laver sin vurdering af eleverne ud fra deres produkter/præstationer.

Brug evalueringen fremadrettet, så eleverne kan arbejde videre med det, de ikke nåede eller med det, de havde sværest ved. Hjælp eleverne med at sætte nye mål/finde nyt fokus.

Supplerende materialer

Tv-udsendelser, der kan streames via dit lokale CFU:

- König Drosselbart
- Die Prinzessin auf der Erbse
- Rottkäppchen und der Wolf
- Die Bremer Stadtmusikanten

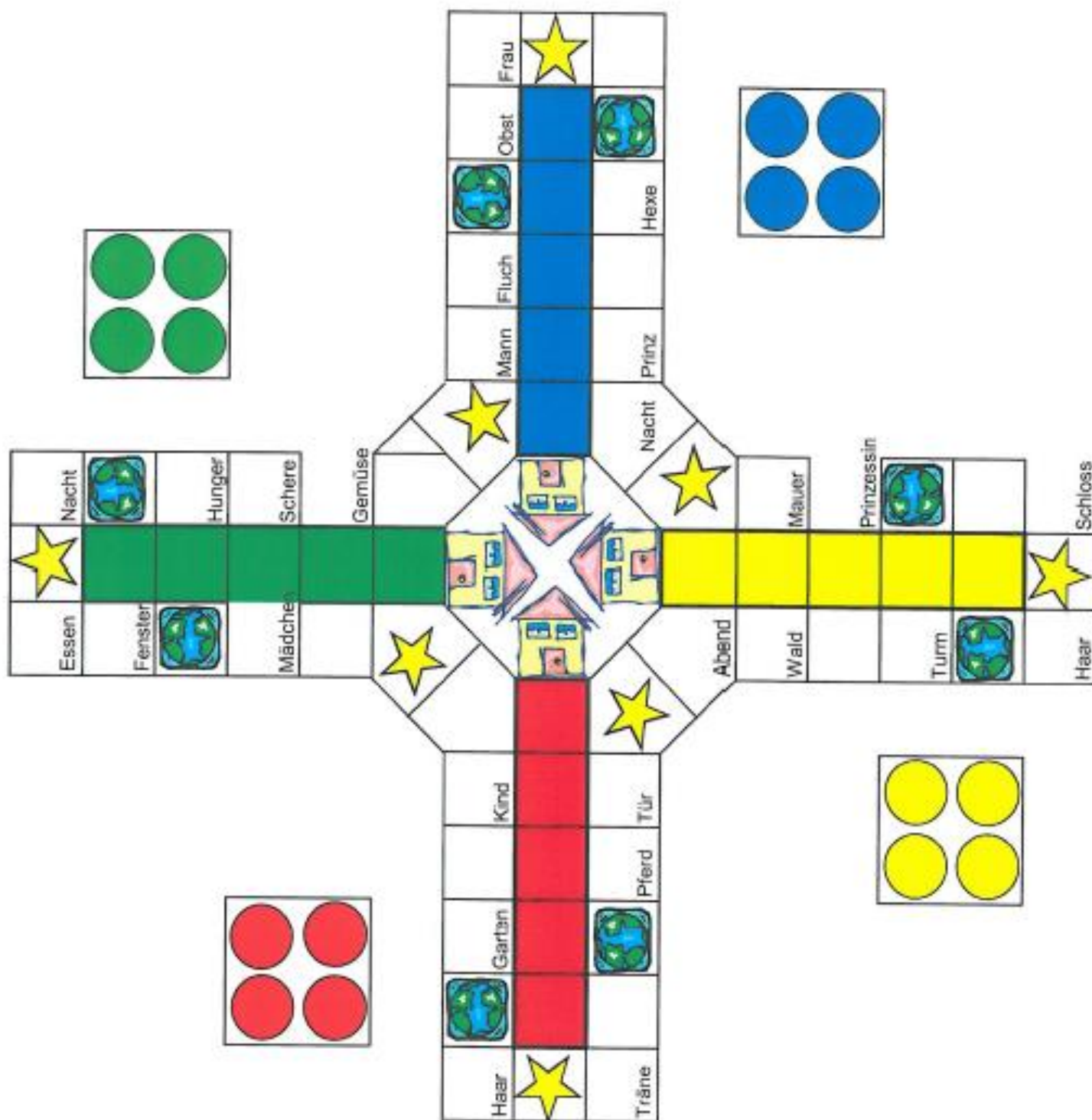
Følgende er forslag til analoge, supplerende materialer, der evt. kan lånes på dit lokale CFU.

- Unterwegs mit Märchen
- Einfach Märchenhaft
- Die Schatzkiste

Find i øvrigt inspiration i systemmaterialer til tyskundervisningen. Mange systemer har kapitler om Märchen, f.eks. Du bist dran 1.

Egnede websider til arbejdet med Märchen:

- <http://www.goethe.de/lrn/prj/mlg/deindex.htm>
- http://online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/maerchen/a_maerchen_im_unterricht.htm
- <http://www.familie.de/kind/maerchen-geschichten-576161.html>
- http://www.grimmstories.com/de/grimm_maerchen/index?page=1

Brugt og revideret med tilladelse fra Bente Højgaard Gardarsson
Tanja Lundholm Christensen

Rapunzel

K	L	O	A	H	L	L	L	D	X	L	B	W	M	J	D	M	J	W	Y
R	U	Q	B	P	C	F	X	R	G	E	M	Z	O	M	J	X	B	K	A
M	B	V	G	E	S	S	E	N	M	L	I	T	G	Z	Z	M	T	K	D
M	D	T	G	W	L	Y	C	X	J	I	J	V	F	P	P	R	I	N	Z
I	F	I	A	U	B	V	M	P	W	E	L	V	W	A	B	E	N	D	Y
L	L	P	B	C	B	W	A	L	D	B	G	Z	C	E	Y	L	S	J	N
A	U	P	E	M	M	S	Y	G	G	E	L	N	Q	T	C	P	N	O	A
Y	C	V	N	S	R	C	W	B	O	S	P	V	T	E	Y	T	J	Z	C
M	H	F	D	Q	N	H	U	J	W	K	K	S	I	J	G	G	V	K	H
E	Y	X	I	Y	S	E	A	H	D	U	Z	F	L	D	S	X	J	R	T
O	B	S	T	R	R	R	S	G	L	M	G	A	R	T	E	N	C	U	I
X	H	M	I	E	K	E	W	X	C	M	F	B	Q	H	H	B	J	F	A
K	R	Z	T	H	V	D	V	S	W	E	G	E	E	E	H	S	Y	S	H
Z	C	D	W	E	F	S	F	K	R	R	Q	S	M	X	D	K	A	W	Y
B	K	G	U	P	U	X	S	C	B	O	U	E	W	E	T	J	R	F	N
U	I	K	K	A	O	J	L	A	B	Q	X	Y	X	D	A	E	X	E	G
B	N	R	P	A	A	F	N	V	G	Y	W	D	O	T	U	G	P	X	S
V	D	U	H	R	K	X	F	O	D	O	K	U	U	U	G	W	I	T	C
X	H	F	N	G	V	B	T	Q	H	A	A	R	F	S	E	V	L	R	N
D	Y	V	W	C	I	M	Å	D	C	H	E	N	S	N	N	L	T	K	K

Diese Wörter sind versteckt:

1 Liebeskummer _____	2 Ehepaar _____	3 Mädchen _____
4 Schere _____	5 Garten _____	6 Abend _____
7 Fluch _____	8 Augen _____	9 Essen _____
10 Abend _____	11 Nacht _____	12 Prinz _____
13 Kind _____	14 Haar _____	15 Wald _____
16 Obst _____	17 Hexe _____	

Denne Wortsuche er udarbejdet af Tanja Lundholm Christensen

Lösung für "Rapunzel"

K	L	O	A	H	L	L	L	D	X	L	B	W	M	J	D	M	J	W	Y
R	U	Q	B	P	C	F	X	R	G	E	M	Z	O	M	J	X	B	K	A
M	B	V	G	E	S	S	E	N	M	L	I	T	G	Z	Z	M	T	K	D
M	D	T	G	W	L	Y	C	X	J	I	J	V	F	P	P	R	I	N	Z
I	F	I	A	U	B	V	M	P	W	E	L	V	W	A	B	E	N	D	Y
L	L	P	B	C	B	W	A	L	D	B	G	Z	C	E	Y	L	S	J	N
A	U	P	E	M	M	S	Y	G	G	E	L	N	Q	T	C	P	N	O	A
Y	C	V	N	S	R	C	W	B	O	S	P	V	T	E	Y	T	J	Z	C
M	H	F	D	Q	N	H	U	J	W	K	K	S	I	J	G	G	V	K	H
E	Y	X	I	Y	S	E	A	H	D	U	Z	F	L	D	S	X	J	R	T
O	B	S	T	R	R	R	S	G	L	M	G	A	R	T	E	N	C	U	I
X	H	M	I	E	K	E	W	X	C	M	F	B	Q	H	H	B	J	F	A
K	R	Z	T	H	V	D	V	S	W	E	G	E	E	E	H	S	Y	S	H
Z	C	D	W	E	F	S	F	K	R	R	Q	S	M	X	D	K	A	W	Y
B	K	G	U	P	U	X	S	C	B	O	U	E	W	E	T	J	R	F	N
U	I	K	K	A	O	J	L	A	B	Q	X	Y	X	D	A	E	X	E	G
B	N	R	P	A	A	F	N	V	G	Y	W	D	O	T	U	G	P	X	S
V	D	U	H	R	K	X	F	O	D	O	K	U	U	U	G	W	I	T	C
X	H	F	N	G	V	B	T	Q	H	A	A	R	F	S	E	V	L	R	N
D	Y	V	W	C	I	M	A	D	C	H	E	N	S	N	N	L	T	K	K

Diese Wörter sind versteckt:

1 Liebeskummer _____	2 Ehepaar _____	3 Mädchen _____
4 Schere _____	5 Garten _____	6 Abend _____
7 Fluch _____	8 Augen _____	9 Essen _____
10 Abend _____	11 Nacht _____	12 Prinz _____
13 Kind _____	14 Haar _____	15 Wald _____
16 Obst _____	17 Hexe _____	

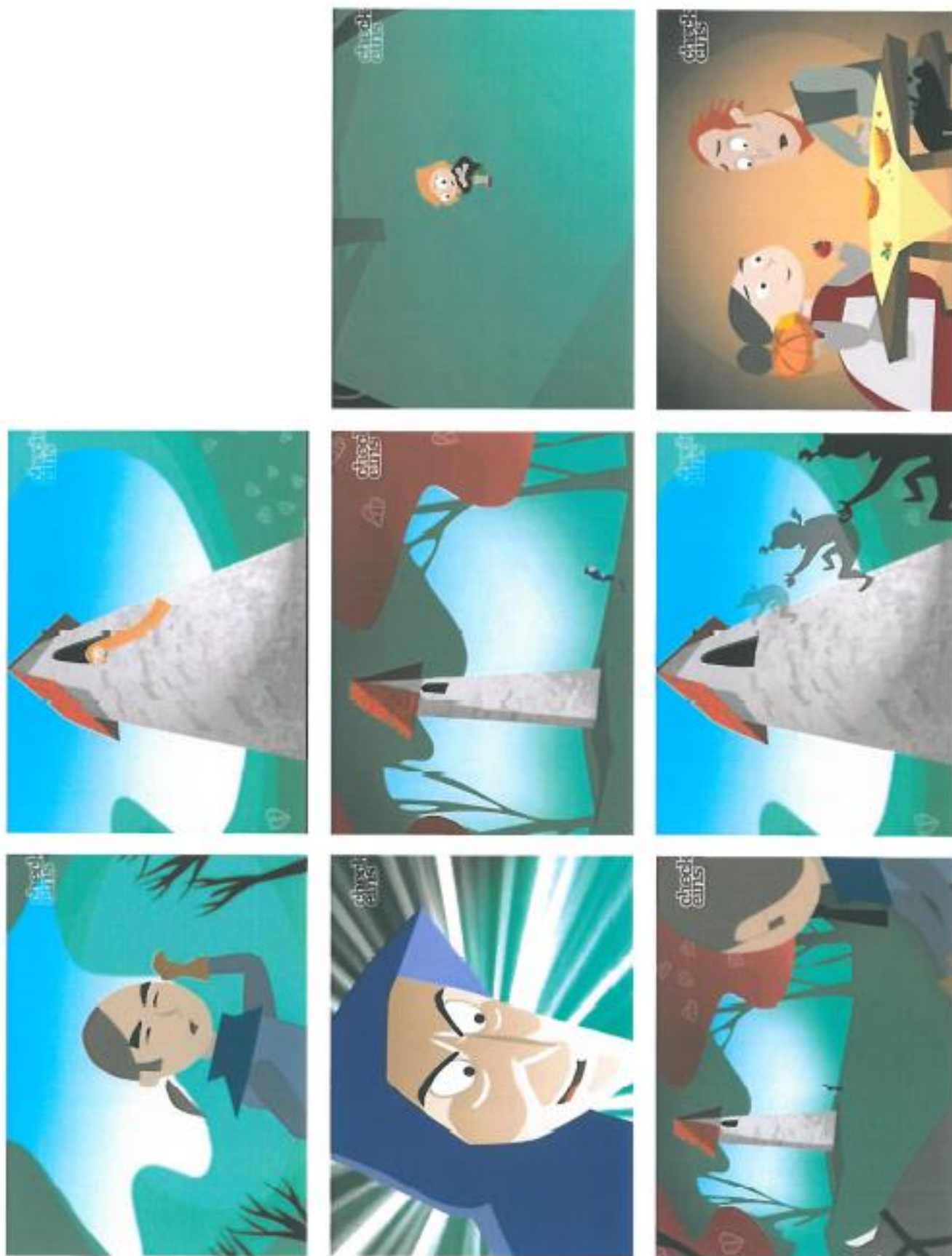
Denne Wortsuche er udarbejdet af Tanja Lundholm Christensen

Bilag 4

Bilag 5

Vurder dig selv – Hvor godt synes du, at du har nået målene for arbejdet med filmen "Rapunzel"? Sæt nye mål/find nyt fokus for, hvad du skal arbejde videre med i næste forløb.

Evaluation – Rapunzel			
Læringsmål: Vi kan forstå, hvad det handler om, når vi ser filmen Vi kan oversætte og bruge de mest centrale ord fra filmen Vi kan skrive enkle, korte sætninger om billeder fra filmen Vi kan besvare enkle spørgsmål via omformulering af spørgsmål Vi kan præsentere filmen ved hjælp af enkle, forberedte (skrevne) sætninger			
Kriterier	😊	😐	😞
Du kan genfortælle, hvad filmen handler om på dansk			
Du kan genkende filmens handling ud fra billeder og sætte dem i rækkefølge			
Du ved, hvad de vigtigste navneord fra filmen hedder på tysk (prins, heks m.m.)			
Du kan genkende navneordene på skrift og kan stave dem.			
Du kan bruge navneordene til at lave din egen "WortSuche" (stavning)			
Du kan besvare enkle spørgsmål om filmen ved at omformulere spørgsmålene			
Du kan formulere enkle sætninger på skrift til billeder fra filmen			
Du kan fortælle ved hjælp af billeder og forberedte sætninger, hvad filmen handler om.			

Nye mål/fokus:
